

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. RUGSĖJO 7 D. NUTARIMO NR. 906 „DĖL ATLYGINIMO UŽ LIETUVOS RESPUBLIKOS MIŠKŲ VALSTYBĖS KADASTRO DUOMENŲ, KADASTRO INFORMACIJOS IR (ARBA) KADASTRUI PATEIKTŲ DOKUMENTŲ KOPIJŲ TEIKIMĄ DYDŽIŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS“ (26-26) PROJEKTO (toliau – Nutarimo projektas) DERINIMO PAŽYMA

Suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktos pastabos ir pasiūlymai, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba tik iš dalies atsižvelgta į suinteresuotų institucijų ir suinteresuotų asmenų pateiktas pastabas ir pasiūlymus
Valstybinė miškų tarnybos 2026-01-22 išvada Nr. R2-342	
Atkreipiamė dėmesį, kad Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro (toliau – Kadastras) duomenys yra intensyviai naudojami Valstybinės miškų tarnybos veiklos procesuose, įskaitant leidimų kirsti mišką išdavimą, vidinės miškotvarkos projektų tvirtinimą, kompensacijų už ūkinės veiklos apribojimus apskaičiavimą ir kitų teisės aktuose nustatytų funkcijų vykdymą. Atsižvelgiant į tai, Valstybinė miškų tarnyba yra suinteresuota, kad Kadastro duomenys būtų teisingi, aktualūs, nuolat atnaujinami ir operatyviai prieinami. Pažymime, kad šiuo metu būtent privačių miško savininkų valdomų miškų duomenys Kadastre yra atnaujinami nepakankamai dažnai, nors šių duomenų aktualumas yra itin svarbus tiek valstybės institucijų sprendimų priėmimui, tiek miškų sektoriaus politikos formavimui. Viena iš priežasčių, galinčių turėti įtakos duomenų neatnaujinimui, gali būti finansinė našta, tenkanti privačių miško savininkų iniciatyva teikiamiems Kadastro duomenų pakeitimams. Atsižvelgdami į tai, siūlome svarstyti galimybę nustatyti mažesnius atlyginimo dydžius už Kadastro objektų registravimą ir (ar) Kadastro duomenų atnaujinimą tais atvejais, kai duomenys teikiami miško savininkų iniciatyva ne komerciniais tikslais, arba numatyti mechanizmą, pagal kurį šios sąnaudos būtų kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis. Tokios priemonės sudarytų prielaidas aktyvesniam Kadastro duomenų atnaujinimui ir prisidėtų prie duomenų kokybės bei patikimumo gerinimo.	Neatsižvelgta Pastabos ir pasiūlymai susiję ne su šio Nutarimo projekto reguliavimo dalyku, o su aplinkos ministro įsakymo „Dėl Atlyginimo už Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro objektų registravimą Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro informacinėje sistemoje ir šioje sistemoje tvarkomų duomenų teikimą dydžių sąrašo patvirtinimo“ projektu (toliau – Įsakymo projektas), nustatoma atlyginimo už Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro (toliau – Kadastras) objektų registravimą Kadastro informacinėje sistemoje dydžiais, kurie iki šiol nebuvo nustatyti, ir patikslintais šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 906 „Dėl Atlyginimo už Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų, kadastro informacijos ir (arba) kadastrui pateiktų dokumentų kopijų teikimą dydžių sąrašo patvirtinimo“ patvirtintais atlyginimo už Kadastro duomenų teikimą dydžiais. <i>Dėl siūlymo nustatyti mažesnius atlyginimo dydžius už Kadastro objektų registravimą ir (ar) Kadastro duomenų atnaujinimą tais atvejais, kai duomenys teikiami miško savininkų iniciatyva ne komerciniais tikslais</i>

	Atlyginimo dydžių apskaičiavimo, patikrinimo, derinimo, tvirtinimo, perskaičiavimo, lengvatų taikymo ir atlyginimo, įskaitant leistiną pelną, atlyginimo paskirstymo ir mokėjimo tvarką nustato Atlyginimo už registrų informacinių sistemų objektų registravimą registrų informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą, ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašas¹ (toliau – Aprašas). Pažymime, kad Aprašas nenustato galimybės nustatyti kitoki atlyginimo dydį už tą pačią paslaugą, atsižvelgiant į duomenų teikimo tikslą (duomenys teikiami komerciniais tikslais ar ne) paslaugos užsakymo pobūdį (paslauga užsakoma miško savininkui pageidaujant ar įgyvendinant teisės aktais nustatytus reikalavimus). <i>Dėl siūlymo numatyti mechanizmą, pagal kurį šios sąnaudos būtų kompensuojamos valstybės biudžeto lėšomis</i> Kadastro objektų registravimas ir (ar) jų duomenų atnaujinimas yra privačių miško savininkų pareiga, kylanti iš jų nuosavybės teisių į turtą. Privačių miško savininkų patiriamų sąnaudų kompensavimas valstybės biudžeto lėšomis nepagrįstai perkeltų privačių miško savininkų patiriamas sąnaudas visiems mokesčių mokėtojams, sukurtų nepagrįstą precedento riziką kitoms privačios nuosavybės administravimo išlaidoms kompensuoti bei didintų valstybės biudžeto ir administracinę našlą.
Valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos 2026-01-20 išvada	
1. Dėl didelės apimties duomenų valdymo ir nuolatinio jų atnaujinimo Valstybės įmonė valstybinių miškų urėdija (toliau – Urėdija) tvarko ir reguliariai atnauja itin didelį duomenų apie valstybinius miškus kiekį, kasmet parengia ir pateikia registravimui Miškų valstybės kadastre (toliau – MVK) duomenis apie 150 tūkstančių valstybinių miško žemės taksacinių sklypų. Duomenys apie Urėdijos valdomus miškus sudaro daugiau nei pusę visų MVK registruotų objektų. Šie	Neatsižvelgta Pastabos ir pasiūlymai susiję ne su šio Nutarimo projekto reguliavimo dalyku, o su Įsakymo projektu, nustatomais atlyginimo už Kadastro objektų registravimą Kadastro informacinėje sistemoje dydžiais, kurie iki šiol nebuvo nustatyti, ir patikslintais šiuo metu galiojančias Lietuvos Respublikos

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. 349 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo įgyvendinimo“.

duomenys yra būtini MVK funkcionalumui užtikrinti, jų aktualumas ir tikslumas yra būtinas ne vien techniniams įrašams palaikyti, bet ir institucijų sprendimų priėmimui, valstybės politikos įgyvendinimui, kitų valstybės informacinių sistemų funkcionavimui bei miškų apskaitos tikslumui užtikrinti.

2. Dėl duomenų svarbos valstybės funkcijoms ir jų parengimo kaštų

Urėdijos duomenų parengimo procesas, apimantis informacijos surinkimą, apdorojimą, bazes ir programinės įrangos palaikymą, Urėdijai kainuoja apie **325 tūkst. eurų per metus**.

Renkami duomenys yra tiesiogiai susiję su valstybės vykdoma miško žemės kokybine ir kiekybine apskaita. Šios funkcijos yra priskirtos viešajai valdžiai, todėl Urėdija iki šiol visus reikalingus duomenis MVK registravimui teikė neatlygintinai.

3. Dėl neaiškios būsimų duomenų struktūros ir negalėjimo įvertinti realios bendros duomenų kainos

Šiuo metu nėra aišku, kokiai duomenų struktūrai buvo apskaičiuoti siūlomi įkainiai: ar dabar galiojančiai MVK duomenų sudėčiai, ar Miškų registro informacinės sistemos projekte numatyta sumažinti duomenų apimtį. Miškų registro informacinės sistemos projekte planuojama mažinti kadastro objektą apibūdinančių duomenų kiekį maždaug du kartus. Dėl šio neapibrėžtumo neįmanoma įvertinti realios viso ciklo (parengimas + registravimas) kainos. Preliminariai vertinant pagal šiuo metu pateiktą įkainį ir MVK nuostatuose galiojančias duomenų apimtis, vien už duomenų registravimą Urėdija turėtų mokėti apie 540 tūkst. eurų kasmet, t. y. žymiai daugiau nei kainuoja viso pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus parengto išplėstinio duomenų paketo parengimas. Tai reikštų, kad registracijos mokestis taptų didžiausia išlaidų dalimi, nors Urėdijos parengti duomenys yra sudaromi pagal identišką duomenų struktūrą, naudojamą priimančioje sistemoje, todėl jų integravimas į registrą nereikalauja papildomų techninių ar finansinių išteklių.

4. Dėl būtinybės riboti teikiamų duomenų apimtį įvedus apmokestinimą

Įvedus siūlomus įkainius, Urėdijai dėl padidėjusios finansinės naštos tektų mažinti teikiamų duomenų apimtį iki minimumo. Tokiu atveju būtų teikiami tik tie duomenys, kurie būtini teisės aktų numatytiems ūkinių veiklų procedūroms atlikti. Tai neigiamai atsilięptų valstybės turimų miškų duomenų išsamumui ir aktualumui bei apsunkintų su valstybės institucijų sprendimų priėmimu bei miškų apskaita susijusius procesus. Papildomai pažymėtina, kad iki šiol nėra įgyvendinta integracinė sąsaja, kuri leistų neatlygintinai registruoti MVK objektus, teikiamus informacinių sistemų tvarkytojų

Vyriausybės 2016 m. rugsėjo 7 d. nutarimu Nr. 906 „Dėl Atlyginimo už Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenų, kadastro informacijos ir (arba) kadastrui pateiktų dokumentų kopijų teikimą dydžių sąrašo patvirtinimo“ patvirtintais atlyginimo už Kadastro duomenų teikimą dydžiais. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 30 str. 1 d., 31 str. 2 d. nustatyta, kad registrų informacinėse sistemose *objektai registruojami atlygintinai* ir registrų informacinėse sistemose tvarkomi *duomenys teikiami atlygintinai, jeigu šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose, tiesiogiai taikomuose Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nenustatyta kitaip*.

Pažymime, kad Lietuvos Respublikos miškų įstatyme nėra nustatyta, kad Kadastre objektai registruojami neatlygintinai ir šiame kadastre tvarkomi duomenys teikiami neatlygintinai, todėl vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 30 str. 1 d., 31 str. 2 d. Kadastre objektai turi būti registruojami atlygintinai ir šiame kadastre tvarkomi duomenys teikiami atlygintinai, o atlyginimo dydis apskaičiuojamas, patikrinamas ir patvirtinamas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 33 str. nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Aprašo 25 punktu, nustatytos atlyginimo dydžių taikymo taisyklės, pagal kurias miškų urėdija už Kadastro objektų registravimą moka 50 proc. atlyginimo dydžio, o likę 50 proc. šio atlyginimo dydžio būtų finansuojami iš Aplinkos ministerijai papildomai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų Kadastro informacinės sistemos veiklai užtikrinti.

per integracines sąsajas, kaip tai numato Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas. Atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija siūlo sprendimams ir įkainiams nepritaria.	
Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos 2026-01-20 išvada Nr. 03	
1. Bendrosios pastabos: diskriminacinio, netinkamo ir nepagrįsto teisinio reguliavimo rizika. LMSA pažymime, kad siūlomas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. rugsėjo 7 d. nutarimo Nr. 906 pripažinimas netekusiu galios ir atlyginimo dydžių nustatymo perkėlimas į Aplinkos ministro įsakymo lygmenį <u>nepanaikina pareigos įvertinti siūlomo teisinio reguliavimo atitiktį Konstitucijoje įtvirtintiems nuosavybės teisių apsaugos, proporcingumo, teisėtų lūkesčių ir teisinio tikrumo principams.</u> Vertinant abu pateiktus projektus sistemiškai, akivaizdu, kad, kartu su Vyriausybės nutarimo Nr. 906 panaikinimu, <u>įvedamas naujas, platesnės apimties ir privalomas Miškų valstybės kadastro objektų registravimo bei duomenų tikslinimo apmokestinimo modelis,</u> kuris iki šiol nebuvo taikomas. Tokiu būdu ne tik keičiama kompetencijos įgyvendinimo forma, bet ir <u>išplečiamos deleguoto reguliavimo ribos,</u> o tai kelia pagrįstų abejonių dėl tokio reguliavimo tinkamumo ir teisėtumo. Problema ta, kad susidaro <u>netinkamo (per plataus) ir nepakankamai pagrįsto teisinio reguliavimo rizika.</u> Aplinkos ministras, kaip Miškų valstybės kadastro informacinės sistemos valdytojas, atlyginimo dydžius tvirtina vadovaudamasis <u>Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 27 straipsnio 2 dalies 5 punktu, 33 straipsnio 7 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2024 m. gegužės 15 d. nutarimu Nr. 349 patvirtintu „Atlyginimo už registrų informacinių sistemų objektų registravimą registrų informacinėse sistemose ir (ar) informacinėse sistemose tvarkomų duomenų teikimą ir (ar) kitus su duomenų tvarkymu susijusius veiksmus apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos aprašu“.</u> Tačiau minėtas Aprašas <u>reglamentuoja tik atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodiką (t. y. kaip techniškai apskaičiuojami dydžiai) ir negali būti laikomas savarankišku teisiniu pagrindu apmokestinti teisės aktų nustatytas, savininkui privalomas pareigas ar veiksmus (t. y. spręsti, kam ir už ką gali būti taikomas atlyginimas),</u> nuo kurių tiesiogiai priklauso nuosavybės teisės įgyvendinimas.	Neatsižvelgta Žr. argumentus prie aukščiau išdėstytų pastabų ir pasiūlymų.

Pastebime, kad privatiems subjektams už tas pat paslaugos 2 Projekte numatomi **diskriminaciniai - ženkliai didesni įkainiai**, nei valstybiniais miškų valdytojams (tai sudarys prielaidas skirtingam asmenų traktavimui analogiškose situacijose). Vertinant valstybės institucijų veiksmus, svarbu vertinti ne tik draudimus, bet ir **finansinius barjerus**, kurie faktiškai trukdo naudotis nuosavybe.

Aplinkos ministro įsakymo projektas formaliai grindžiamas minėtais LR valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymu bei Vyriausybės nutarimu Nr. 349, tačiau **savo turiniu peržengia jų metodinio įgyvendinimo ribas**, nes **plečiamai** nustato konkrečius atlyginimo dydžius ir taiko juos veiksams, kurių privalomumas kyla tiesiogiai iš teisės aktų. Tokiu būdu ministro įsakymu **iš esmės sprendžiamas materialus finansinių prievolių nustatymo klausimas**, kurio pats Vyriausybės nutarimas nereglamentuoja.

Papildomai atkreipiame dėmesį, kad:

- 2 Projektas galimai **prieštarauja** 20-sios Vyriausybės programos **629** ir **634** punktų² nuostatoms bei galiojančio **Miškų įstatymo 13 str. 7 daliai**³;
- **kompetencijos nustatymas pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą savaime neatsako į klausimą**, ar mokestis už teisės aktų nustatytą privalomą veiksmą yra konstituciškai leistinas. Iki šiol nėra įgyvendinta galimybė neatlygintinai registruoti MVK objektus, teikiamus informacinių sistemų tvarkytojų per integracines sąsajas, kaip tai nustatyta šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje;
- **lydraštyje minima audito išvada** patvirtina tik atlyginimų apskaičiavimo metodikos taikymą, tačiau **nevertina paties apmokestinimo modelio teisėtumo ir proporcingumo**;
- 2 Projekto rengėjų sprendimas **neatlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo** ir **neorganizuoti viešų konsultacijų** silpnina siūlomų sprendimų pagrįstumą, skaidrumą ir legitimumą.

Atsižvelgiant į tai, LMSA **nepritariame** teikiamiems derinti Projektams ir **siūlome**:

² 629. <...> Prieš įvedant naujus suvaržymus privačiuose miškuose, būtina numatyti sąžiningą kompensavimą.

634. Sukursime paskatas miškų savininkams, kurie savo miškuose taiko tvaraus miškų valdymo principus.

³ Galiojančio [LR miškų įstatymo 13 str.7 d.](#): 7. Valstybinė miškų inventorizacija ir apskaita valstybiniuose ir privačiuose miškuose atliekama valstybės lėšomis. Inventorizacijos ir apskaitos duomenys miškų savininkams ir valdytojams Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikiami nemokamai. <...>

- 1.1. atlikti **numatomo teisinio reglamentavimo poveikio vertinimą** ir **atitikimą 20-sios Vyriausybės programai** bei galiojančio **Miškų įstatymo 13 str. 7 daliai**⁴;
- 1.2. tikslinti 2 Projekto nuostatas pagal LMSA siūlomą **kompromisinį reguliavimo modelį** (žiūr. 5 punktą);
- 1.3. pagal gautas pastabas pakoregavus rengiamą 2 Projektą; **organizuoti viešas konsultacijas** ir numatyti **vėlesnę abiejų teisės aktų įsigaliojimo datą**.

2. Dėl viešajam administravimui reikalingų veiksmų apmokestinimo

Aplinkos ministro įsakymo projektu nustatoma, kad Miškų valstybės kadastro objektų registravimas, duomenų keitimas ir kadastro duomenų teikimas būtų galimi **tik sumokėjus nustatyto dydžio atlyginimą**.

LMSA pabrėžiame, kad:

- miškų valstybės kadastro duomenų registravimas ir tikslinimas daugeliu atvejų **nėra savanoriška savininko iniciatyva**,
- šie veiksmai atliekami vykdant **teisės aktų nustatytas pareigas**, nuo kurių priklauso galimybė: rengti ar atnaujinti miškotvarkos projektus, teisėtai vykdyti kirtimus, sudaryti sandorius, teisingai apskaičiuoti mokesčius ir pan.

Todėl AM siūlomas reguliavimas **faktiškai reiškia mokestį už valstybės inicijuotų reguliacinių veiksmų vykdymą**, o ne už savanoriškai pasirenkamą RC paslaugą.

Manome, kad **valstybei ekonomiškai naudingiau turėti aktualų kadastrą be barjerų**, nei tokį siūlomą kiekvieno žingsnio apmokestinimą, kuris atgrasys savininkus nuo išsamesnių duomenų tikslinimo (*teiks tik vykdyti ūkinę veiklą būtinus minimalius duomenis*) ir ilgainiui paliks valstybę su pasenusiais, netiksliais duomenimis.

Atkreipiame dėmesį, kad reikšminga dalis Miškų valstybės kadastro duomenų tikslinimų kyla ne dėl miško savininkų veiksmų ar iniciatyvos, o dėl ankstesnių laikotarpių valstybės institucijų taikytų metodikų, techninių sprendimų bei sisteminių duomenų apskaitos netikslumų. Tokiais atvejais kadastro duomenų **tikslinimas yra būtinas** siekiant atkurti duomenų teisingumą ir aktualumą, tačiau jo apmokestinimas reikštų nepagrįstą finansinės naštos perkėlimą savininkams už klaidas ar trūkumus, kurių atsiradimo jie nekontroliavo ir nėra už tai atsakingi.

⁴ Galiojančio [LR miškų įstatymo 13 str.7 d.](#): 7. Valstybinė miškų inventorizacija ir apskaita valstybiniuose ir privačiuose miškuose atliekama valstybės lėšomis. Inventorizacijos ir apskaitos duomenys miškų savininkams ir valdytojams Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikiami nemokamai. <...>

Todėl **siūlome**:

2.1. Aiškiai atskirti privalomus ir savanoriškus veiksmus ir atlygį už juos:

2.1.1. **Neatlygintinai teikiama** privalomų teisės aktais nustatytų kadastro duomenų registravimas ir tikslinimas ar nuosavybės teisei įgyvendinti. Nepažeisti principo, kad už valstybės inicijuotus reguliacinius veiksmus savininkas neturi mokėti.

2.1.2. **Atlygis taikomas tik** papildomoms, savanoriškoms paslaugoms, **netaikant** diskriminacinių įkainių, numatant **pereinamąjį laikotarpį masinio duomenų atnaujinimo etapui**.

3. Viešojo administravimo funkcijų kaštų perkėlimas savininkui

Miškų valstybės kadastras yra valstybės informacinė sistema, būtina valstybės vykdomos miškų politikos, kontrolės, planavimo ir apmokestinimo funkcijoms. T.y. valstybinės institucijos pačios naudoja Miškų valstybiniu kadastru.

Iki šiol (nuo pat Miškų valstybinio kadastro įsteigimo) kadastro objektų registravimas **nebuvo apmokestintas kaip savarankiška prievolė**, o siūlomas įsakymo projektas pirmą kartą įtvirtina mokestį už patį registravimo veiksmą.

LMSA vertinimu, tai laikytina **nepagrįstu viešojo administravimo funkcijų finansavimo perkėlimu privačiam asmeniui**, kuris nėra pakankamai pagrįstas nei teisiniu, nei ekonominiu požiūriu, nei projekto lydraštyje, nei poveikio vertinimu. Iki šiol tokios veiklos, kaip Miškų valstybinio kadastro duomenų atnaujinimas, tikslinimas ir pan., buvo finansuojamos iš mokesčių mokėtojų sumokamų mokesčių, įskaitant specialiąją įmoką miškų bendrosioms reikmėms finansuoti. 2023 m. liepos 31 d. Vyriausybės posėdyje nusprendus reorganizuoti Valstybinį miškų kadastrą, perduodant jį iš VMT Registrų centro MVK, kartu buvo perduotas ir finansavimas būtinųjų funkcijų vykdymui. Kitų esminių aplinkybių nepasikeitė

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais **siūlome**:

3.1. **Užtikrinti**, kad Miškų valstybinio kadastro viešojo administravimo funkcijų užtikrinimui reikiamų ir įstatymais nustatytų privalomų duomenų pateikimas, atnaujinimas bei tvarkymas būtų finansuojamas iš valstybės biudžeto ir Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos lėšų

3.2. **Nustatyti pereinamąjį laikotarpį** masinio duomenų atnaujinimo/tikslinimo etapui.

4. Dėl neišvengiamo ir sisteminio poveikio.

Lydraštyje nevertinama reali reguliavimo apimtis ir neišvengiamumas.

LMSA atkreipia dėmesį, kad:

- didelė dalis miškų kadastro duomenų Lietuvoje yra 7–17 metų senumo;
- rengiant ar atnaujinant miškotvarkos projektus neišvengiamai bus privaloma tikslinti kadastro duomenis;
- esamas reguliavimas ir planuojami Miškų įstatymo pakeitimai sieja ūkinės veiklos galimybes su ne senesne kaip 10 metų inventorizacija.

Tai reiškia, kad artimiausiais metais **daugumai privačių miškų savininkų kadastro duomenų tikslinimas taps neišvengiama pareiga**, o nustatomas mokestis – **masiniu ir sisteminiu**.

Nepaisant to, **numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliktas**, o tai prieštarauja teisėkūros proporcingumo ir pagrįstumo principams.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytas pastabas, LMSA **siūlome**:

4.1. vadovautis jau anksčiau, 2 ir 3 punktuose pateiktais LMSA pasiūlymais.

4.2. miškų valstybės kadastro objektų registravimas ir duomenų tikslinimas, atliekami vykdant teisės aktų nustatytas pareigas, **neturėtų būti apmokestinami**;

4.3. siūlomas reguliavimas **turi būti peržiūrėtas** siekiant išvengti privačių miškų savininkų nuosavybės teisių nepagrįsto ribojimo.

5. LMSA siūlomas kompromisinis reguliavimo modelis

Siekdama konstruktyvaus sprendimo, LMSA **siūlome** alternatyvų kompromisinį Miškų valstybės kadastro objektų registravimo ir kadastro duomenų teikimo apmokestinimo **modelį**:

5.1. Privalomų ir savanoriškų veiksmų atribojimas. Siūloma Aplinkos ministro įsakyme aiškiai atriboti:

1. Veiksmus, atliekamus vykdant teisės aktų nustatytas pareigas ir savininko teisių įgyvendinimą;
2. Papildomas, savanoriškas ar individualizuotas paslaugas.

Atlyginimas galėtų būti taikomas **tik antruoju atveju**.

5.2. Neatlygintini veiksmai. Atlyginimas <u>netaikomas</u>, kai kadastro duomenys registruojami ar tikslinami : • Rengiant ar atnaujinant miškotvarkos projektus; • Siekiant atitikti teisės aktuose nustatytus duomenų aktualumo terminus; • Vykiant Miškų įstatymo ar kitų teisės aktų nustatytas pareigas, ginantis teisme; • Kai duomenų pakeitimai atliekami dėl valstybės institucijų sprendimų ar metodinių pakeitimų. Šiais atvejais atlyginimo netaikymas laikytinas valstybės nustatytų pareigų įgyvendinimo finansavimo forma (kompensuojamas iš valstybės lėšų), o ne lengvata. 5.3. Atlygintini veiksmai. Atlyginimas galėtų būti taikomas, kai: • prašomi masiniai ar užsakomieji duomenų rinkiniai; • prašoma skubos tvarka ar papildomo individualaus apdorojimo. 5.4. Pereinamasis laikotarpis. Siūloma <u>nustatyti pereinamąjį laikotarpį</u>, kurio metu kadastro duomenų tikslinimai, atliekami siekiant atnaujinti pasenusius duomenis ir prisitaikyti prie naujų teisės aktų reikalavimų, būtų neatlygintini. LMSA palaiko miškų valstybinio kadastro duomenų kokybės gerinimą ir skaitmenizaciją, tačiau tai negali būti daroma perkeltiant valstybės pareigų finansinę naštą privačių miškų savininkams ir sukuriant precedentą, prieštaraujantį konstituciniams proporcingumo ir teisinio tikrumo principams.	
Lietuvos miškų ūkio rūmų 2026-01-20 raštas	
Miškų valstybinis kadastras yra valstybės informacinė sistema, būtina valstybės vykdomos miškų politikos, kontrolės ir planavimo funkcijoms įgyvendinti. Valstybinė miškų urėdija, Valstybinė miškų tarnyba, tam tikru mastu ir privatūs miško savininkai privalo reguliariai teikti ir atnaujinti duomenis miškų kadastrui. Iki šiol miškų kadastro objektų registravimas ir duomenų atnaujinimas nebuvo apmokestintas privaloma tvarka, tačiau abiejų teisės aktų Projektų tekste yra siūloma įtvirtinti mokesčių už patį duomenų teikimo veiksmą.	Neatsižvelgta Žr. argumentus prie aukščiau išdėstytų pastabų ir pasiūlymų.

LMŪR nepitaria tokiai iniciatyvai, ir vertina tokius ketinimus netinkamu viešojo administravimo funkcijų finansavimo perkėlimu trečiosioms šalims, kuris nėra pakankamai pagrįstas. Iki šiol tokios veiklos, kaip Miškų valstybinio kadastro duomenų atnaujinimas ir tikslinimas buvo finansuojamos iš valstybės išdo. Įvedus siūlomus pakeitimus, minėtos valstybės įmonė ir institucijos, taip pat privatūs miškininkystės subjektai turės sumokėti už tai, kad vykdo prievoles įstatymų numatyta tvarka, ir sumokėti net ne valstybei mokesčių forma, o kitai valstybinei įmonei (Registrų centrui).

Remiantis aukščiau išdėstytais argumentais, LMŪR siūlo:

1. Užtikrinti, kad Miškų valstybinio kadastro viešojo administravimo funkcijų užtikrinimui reikiamų ir įstatymais nustatytų privalomų duomenų pateikimas, atnaujinimas bei tvarkymas būtų finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų.